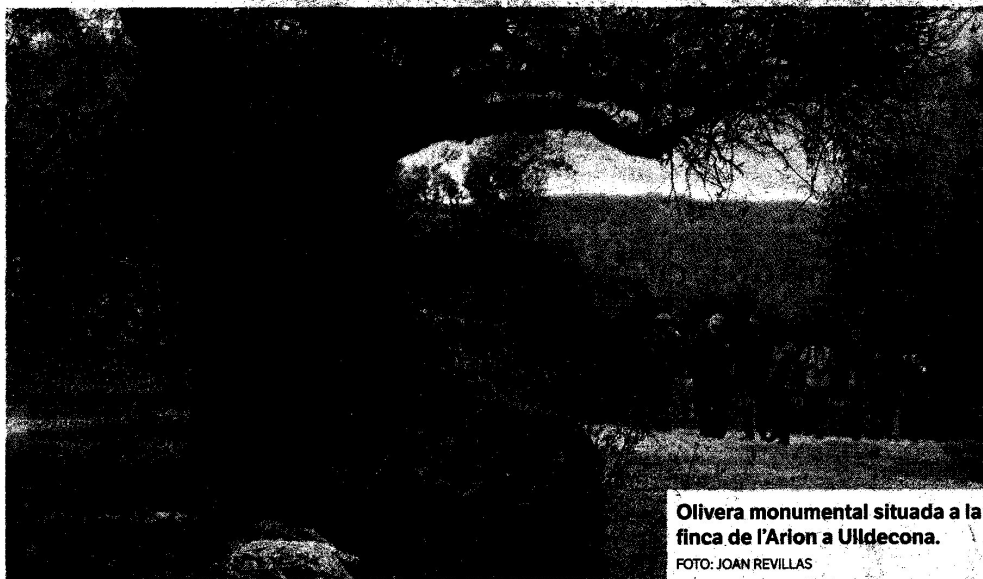

El certamen reivindica enguany un dels paisatges agrícoles més impressionants del món

Olivera monumental situada a la finca de l'Arion a Ulldecona.

FOTO: JOAN REVILLAS

GEPEC-EdC posarà a la venda oli procedent dels oliverars monumentals

DIANA VIZÁN AGUADO
DELTA DE L'EBRE

Tothom que s'estima les oliveres més grans i més antigues, uns arbres que poden tenir centenars i fins i tot milers d'anys, està d'enhorabona. Acaba de néixer un nou oli procedent dels oliverars monumentals de les Terres de l'Ebre. El Grup d'Estudi i Protecció dels Ecosistemes Catalans-Ecologistes de Catalunya (GEPEC-EdC) el posarà a la venda, per primera vegada, aquesta nova temporada. Serà una petita producció d'oli d'oliva ecològic amb valor afegit, ja que l'any 2018, l'Organització per l'Agricultura i l'Alimentació de Nacions Unides (FAO) va declarar les oliveres del sud de Catalunya «Sistema Important del Patrimoni Agrícola Mundial». Aquesta nova marca d'oli es dirà Saó perquè les dues definicions d'aquesta paraula encaixen amb la filosofia del projecte: «estat d'una cosa que ha arribat a maduresa, a perfecció» i «estat de la terra, resultat d'una ploguda, que la fa particularment apta per a sembrar-hi i treballar-la».

La concentració més gran d'oliveres monumentals de les Terres de l'Ebre es troba al voltant del riu Sénia, a la comarca del Montsià, i

constitueixen un dels paisatges agrícoles més impressionants i antics del món. D'una banda, aquests oliverars alberguen una gran biodiversitat de flora i fauna i, d'altra banda, elements com marges i barraques de pedra seca estan fets amb una tècnica constructiva reconeguda com Patrimoni Cultural Immaterial per part de la UNESCO.

Des de temps immemorials, generacions de pagesos han cuidat de les oliveres monumentals i han

Els oliverars alberguen una gran biodiversitat de flora i fauna, a més de marges de pedra seca

aprofitat els seus fruits. Tot i això, també hi ha males pràctiques com el negoci lucratiu basat en l'arrancada i el comerç d'aquest patrimoni excepcional per enviar-lo a l'estranger, on les oliveres poden acabar adornant des de places públiques fins a jardins privats. Per aquest motiu, el patrimoni únic de les oliveres a les Terres de l'Ebre s'ha anat empobrint.

L'any 2005, amb el suport de la Fundació Catalunya La Pedrera, el

GEPEC-EdC va elaborar el primer inventari d'oliveres monumentals de la comarca del Montsià i va comptabilitzar-ne unes 1.500. Des de llavors, l'entitat ecologista ha treballat, conjuntament amb altres entitats, fins a aconseguir que el Parlament de Catalunya aprovés la Llei 6/2020, del 18 de juny, de protecció, conservació i posada en valor de les oliveres i els oliverars monumentals. Una normativa que només protegeix les oliveres més grans, les que tenen més de 3,50 metres de perímetre de tronc a 1,30 metres d'alçada, i s'oblida de protegir el paisatge dels oliverars monumentals en conjunt. A més, durant anys, l'entitat ecologista també ha parlat amb pagesos i propietaris d'aquests monuments vius per convèncer-los que no els vinguin als marxants d'oliveres.

Una tasca que Xavi Jiménez, president del GEPEC-EdC explica d'una manera molt entenedora: «Ningú s'imagina que les esglésies romàniques puguin ser venudes i transportades a altres llocs del món, en canvi, hem de justificar la necessitat de protegir aquests arbres monumentals, molts dels quals són més antics que molts monuments».

Fins al 2025, el GEPEC-EdC forma part, junt amb altres entitats ecologistes, del «Projecte dels oliverars monumentals per la biodiversitat», finançat per la Fundación Biodiversidad, un ens que depèn del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, a través dels Fons Next Generation de la Unió Europea. Es tracta d'un projecte de bioeconomia que té com a objectiu implementar, en oliverars vells i monumentals, un model de gestió agrària ecològica i sostenible ambientalment, econòmicament i socialment, mitjançant la producció d'oli d'oliva ecològic d'alta qualitat lligat a la millora de la biodiversitat i a la conservació del patrimoni, així com la creació de recursos ecoturístics vinculats a l'olivar.

El GEPEC-EdC entoma aquest repte avalat per la feina feta durant molts anys mitjançant el projecte «La Reserva dels Oliverars Monumentals de les Terres de l'Ebre», amb el suport de la Diputació de Tarragona i del Departament de Departament d'Acció Climàtica,

El projecte s'explicarà avui en una xerrada i demà es farà una visita guiada a l'Arion

Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya, entre altres. Actualment, el GEPEC-EdC porta la custòdia d'un centenar d'hectàrees d'oliverars que agrupen finques en tres modalitats diferents: dues són pròpies; altres les porten els propietaris que han firmat un acord de custòdia amb l'entitat i altres les té en arrendament. Xavi Jiménez, president del GEPEC-EdC, sentència amb un joc de paraules: «és molt reconfortant dedicar moltes hores de feina a la defensa d'un dels paisatges agraris més vells i més bells del món».

Tothom que vulgui col·laborar amb aquest projecte ho podrà fer comprant l'ampolla d'oli del GEPEC-EdC. Els beneficis de la venda es destinaran a l'ampliació de terrenys de custòdia. Un sabor molt especial està garantit.

Delta Birding Festival

Enguany, el Delta Birding Festival ha volgut reivindicar les oliveres monumentals. Per això, avui de 16.45 a 17.30 hores, Xavi Jiménez, president del GEPEC-EdC, i Marc Torrents, director tècnic del GEPEC-EdC, faran la xerrada «Custòdia i oliverars monumentals» en què explicaran el «Projecte dels oliverars monumentals per la biodiversitat», finançat per la Fundación Biodiversidad. Demà, de 16.30 a 19 hores, està prevista una sortida guiada per visitar les oliveres de l'Arion a Ulldecona. Cal inscripció prèvia.